

Agendapunt voor de vergadering van Gedeputeerde Staten van Drenthe

Voor beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde

Algemene gegevens		Themamanager
Opsteller	[redacted] J, tst. [redacted] J	Edward Sie
Thema	Natuur	
Datum	23 maart 2026	<i>Paraaf en advies</i>
<i>Uiterste behandeldatum in GS: 31 maart 2026</i> <i>Toelichting: ivm Pasen geen GS op 7 april</i>		<i>Bespreken:</i>
Verwijzing naar programma begroting		Akkoord portefeuillehouder
2: Landelijk gebied		Henk Emmens
Intern voorbereid met		Akkoord provinciesecretaris
1. [redacted] J, thema natuur)		Wim Brenkman
Archivering		Communicatie
<i>Datum:</i>	<i>Registratienummer</i>	<i>Openbaar: Ja</i>
	nr. 2026000307	
	nr.	<i>Persbericht: Nee</i>
	nr.	

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde van de FvD-fractie over Overtreding zorgplicht en voorbeeldfunctie van de provinciale wolvenconsulent

Advies

In te stemmen met de brief aan de FvD-fractie, in afschrift aan de overige Statenleden.

Beslissing GS

Risico's

Niet van toepassing

Kanttekeningen vanuit de organisatie

Niet van toepassing

Aanvullende informatie voor GS

Niet van toepassing

Aan: L. Niessink

(i.a.a. de overige Statenleden)

Assen,

Ons kenmerk

Behandeld door thema Natuur

Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde van de Forum voor Democratie-fractie over Overtreding zorgplicht en voorbeeldfunctie van de provinciale wolvenconsulent

Geachte mevrouw Niessink,

In uw brief van 4 maart 2026 stelde u een aantal vragen over Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 RvO van de FvD-fractie over Overtreding zorgplicht en voorbeeldfunctie van de provinciale wolvenconsulent. Deze vragen beantwoorden wij als volgt.

Vraag 1

Is het college bekend met de recente berichtgeving over dit handhavingsverzoek en het NVWA-besluit, waaronder de artikelen van RTV Drenthe/NOS Regio en Dagblad van het Noorden van 27 januari 2026, waarin wordt gemeld dat Stichting Annemieke op 4 april 2025 een handhavingsverzoek indiende bij de NVWA tegen Mekelogisch Beheer wegens onvoldoende preventieve maatregelen tegen wolven voor Exmoorpony's in het Drents Friese Wold?

Antwoord 1

Wij zijn op de hoogte van het handhavingsverzoek, de brief van de NVWA en de mediaberichten die hierover zijn verschenen.

Vraag 2

Is het college bekend met het NVWA-besluit van 23 januari 2026, waarin een overtreding van de zorgplicht (artikel 1.6, derde lid, Besluit houders van dieren) is vastgesteld en aan Mekelogisch Beheer, die tevens wolvenconsulent is voor de provincie Drenthe, een officiële waarschuwing is gegeven?

Antwoord 2

Typefoutje

Mekelogisch Beheer heeft op 28 januari 2026 een brief van de NVWA ontvangen. Die brief is geen besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht, maar een waarschuwing.

Vraag 3

Erkent het college dat de NVWA in haar besluit spreekt van een structurele en zware overtreding van de zorgplicht? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

In de brief van de NVWA aan Mekelogisch Beheer lezen wij niet dat sprake is van een structurele en zware overtreding van de zorgplicht.

Vraag 4

Acht het college het verenigbaar met goed bestuur dat de provinciale wolvenconsulent andere dierhouders adviseert over preventieve maatregelen tegen wolven, terwijl de NVWA heeft vastgesteld dat hijzelf deze maatregelen structureel onvoldoende toepast op zijn eigen dieren? Zo ja, hoe motiveert het college dit? Zo nee, welke stappen overweegt het college?

Antwoord 4

De rol van de wolvenconsulent is het adviseren van dierhouders over wolfwerende maatregelen zoals opgenomen in de Faunaschade PreventieKit (FPK) voor wolven. Deze FPK is door BII12 opgesteld in lijn met het Wolvenplan 2025. De wolvenconsulent heeft een begrazingsbedrijf. De preventieve maatregelen tegen wolven die het bedrijf zelf toepast zijn onderdeel van het voorgenoemde FPK. In de FPK staat dat grotere landbouwhuisdieren ook beschermd kunnen worden door ze in natuurlijke kuddes te houden. De bescherming komt dan voort uit het natuurlijke kuddegedrag.

Vraag 5

Deelt het college de opvatting dat een wolvenconsulent, aangesteld en betaald door de provincie Drenthe, een voorbeeldfunctie vervult richting dierhouders in de provincie? Zo ja, op welke wijze borgt het college concreet dat deze voorbeeldfunctie wordt nageleefd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Wij vinden dat een wolvenconsulent een voorbeeldrol heeft richting dierhouders. Daarbij geldt dat de wolvenconsulent zich, voor de dieren die hij zelf houdt, houdt aan de FPK zoals die aansluit bij het Wolvenplan 2025.

Vraag 6

Op welke wijze betreft het college het oordeel van de NVWA over deze overtreding van de zorgplicht in het provinciale wolvenbeleid, de subsidieregeling voor wolfwerende maatregelen en de inzet / begeleiding van de wolvenconsulent?

Antwoord 6

Het oordeel van de NVWA over deze casus betrekken wij bij onze afwegingen. Daarbij is van belang dat de waarschuwing ziet op een specifieke situatie van natuurbegrazing. In Wolvenplan-2025 is het algemene beleidskader voor preventieve maatregelen en subsidiëring opgenomen. Voor natuurbegrazing met grote grazers geldt bovendien dat landelijke best practices nog in ontwikkeling zijn. Tegen die achtergrond zien wij op dit moment geen aanleiding om het provinciale wolvenbeleid, de subsidieregeling voor wolfwerende maatregelen of de inzet van de

wolvenconsulent naar aanleiding van deze waarschuwing aan te passen. Wij blijven landelijke ontwikkelingen en nieuwe inzichten hierbij betrekken.

Vraag 7

Onderschrijft het college dat het voortzetten van de huidige situatie (waarbij de wolvenconsulent een officiële waarschuwing heeft voor overtreding zorgplicht) risico's kan opleveren voor het maatschappelijk draagvlak en het vertrouwen van dierhouders in het Drentse wolvenbeleid? Zo ja, welke consequenties verbindt het college hieraan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Die conclusie delen wij niet. De wolvenconsulent handelt conform wat hierboven is toegelicht en verbinden daarom geen aanvullende consequenties aan de waarschuwing. Zie ook de antwoorden op vraag 4, 5 en 6.

Vraag 8

Heeft het college naar aanleiding van het NVWA-besluit van 23 januari 2026 overwogen om consequenties te verbinden aan de aanstelling, de inzet of de contractuele afspraken met deze wolvenconsulent? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke?

Antwoord 8

Nee. De waarschuwing geeft op dit moment geen aanleiding om de inzet of de afspraken met de wolvenconsulent te wijzigen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Aan:
mevrouw L. Niessink

(i.a.a. de overige Statenleden)

Assen, 30 maart 2026

Ons kenmerk 2026000307

Onderwerp: Uitstel beantwoording vragen artikel 41 Reglement van orde inzake schriftelijke vragen over Overtreding zorgplicht en voorbeeldfunctie van de provinciale wolvenconsulent

Geachte mevrouw Niessink,

In uw brief van 4 maart 2026 hebt u een aantal vragen gesteld over Overtreding zorgplicht en voorbeeldfunctie van de provinciale wolvenconsulent.

Hierbij informeren wij u dat de normale termijn van beantwoording zal worden overschreden, in verband met het Paasreces.

De brief met de beantwoording van uw vragen kunt u vóór 15 april 2026 tegemoetzien.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

voorzitter

secretaris

Memo POHO Wolf	
Gedeputeerde	Henk Emmens
Afschrift	
Datum	25 maart 2026
Poho datum	30 maart 2026
Opsteller	[REDACTED] J Toestelnummer: [REDACTED] J
Afgestemd met	[REDACTED] J, [REDACTED] J
Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen FvD Overtreding zorgplicht en voorbeeldfunctie van de provinciale wolvenconsulent
Doel memo	☒ Ter discussie ☐ Ter informatie
Bijlage	GS stuk Beantwoording schriftelijke vragen FvD Overtreding zorgplicht en voorbeeldfunctie wolvenconsulent
Naar GS	Ja

Advies/Vraag

In te stemmen met de brief aan de FvD-fractie, in afschrift aan de overige Statenleden.

Inleiding

De FvD-fractie heeft op 4 maart 2026 vragen ingediend naar aanleiding van de waarschuwing van de NVWA aan een Drentse wolvenconsulent.

Argumenten

Met de brief aan de FvD-fractie worden de statenvragen beantwoord.

Risico's

Niet van toepassing

Vervolgstappen (aanpak/uitvoering)

Niet van toepassing

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Agendapunt voor de vergadering van Gedeputeerde Staten van Drenthe

Voor beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde

Algemene gegevens		Themamanager	
Opsteller	[J], tst. [J]	Edward Sie	
Thema	Natuur	Paraaf en advies	
Datum	12 maart 2026	Bespreken:	
Uiterste behandeldatum in GS: 31 maart 2026			
Toelichting: ivm Pasen geen GS op 7 april			
Verwijzing naar programma begroting		Akkoord portefeuillehouder	
2: Landelijk gebied		Henk Emmens	
Intern voorbereid met		Akkoord provinciesecretaris	
1. [J] (communicatie)		Wim Brenkman	
2. [J] (juridisch adviseur)			
3. [J] [plus functienaam]			
Archivering		Communicatie	
Datum:	Registratienummer	Openbaar: Nee	
	nr.		
	nr.	Persbericht: Nee	
	nr.		

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde van de Forum voor Democratie-fractie over Overtreding zorgplicht en voorbeeldfunctie van de provinciale wolvenconsulent

Advies

In te stemmen met de brief aan de Forum voor Democratie-fractie, in afschrift aan de overige Statenleden.

Beslissing GS

Kanttekeningen

aan Gedeputeerde Staten van Drenthe

Risico's

Niet van toepassing

Kanttekeningen vanuit de organisatie

Niet van toepassing

Aanvullende informatie voor GS

Niet van toepassing

Aan:

(i.a.a. de overige Statenleden)

Assen,

Ons kenmerk

Behandeld door thema Natuur

Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde van de Forum voor Democratie-fractie over Overtreding zorgplicht en voorbeeldfunctie van de provinciale wolvenconsulent

Geachte mevrouw Liesbeth Niessink,

In uw brief van 4 maart 2026 stelde u een aantal vragen over Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 RvO van de FvD-fractie over Overtreding zorgplicht en voorbeeldfunctie van de provinciale wolvenconsulent . Deze vragen beantwoorden wij als volgt.

Vraag 1

Is het college bekend met de recente berichtgeving over dit handhavingsverzoek en het NVWA-besluit, waaronder de artikelen van RTV Drenthe/NOS Regio en Dagblad van het Noorden van 27 januari 2026, waarin wordt gemeld dat Stichting Annemieke op 4 april 2025 een handhavingsverzoek indiende bij de NVWA tegen Mekelologisch Beheer wegens onvoldoende preventieve maatregelen tegen wolven voor Exmoorpony's in het Drents Friese Wold?

Antwoord 1

Wij zijn bekend met het handhavingsverzoek, de brief van de NVWA en de bijbehorende mediaberichten hierover.

Vraag 2

Is het college bekend met het NVWA-besluit van 23 januari 2026, waarin een overtreding van de zorgplicht (artikel 1.6, derde lid, Besluit houders van dieren) is vastgesteld en aan Mekelologisch Beheer, die tevens wolvenconsulent is voor de provincie Drenthe, een officiële waarschuwing is gegeven?

Antwoord 2

Wij hebben kennisgenomen van het besluit van de NVWA van 23 januari 2026. Dit betreft een besluit op een handhavingsverzoek van Stichting Annemieke welke wordt afgewezen. Echter, op 28 januari 2026 heeft Mekelologisch beheer wel een brief ontvangen van de NVWA. Dit was geen besluit als bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht, maar een waarschuwing.

Commented Los van de inhoud, m.i. is het verstandig om niet de letterlijke antwoorden van provincie Fryslan te kopiëren, maar dezelfde strekking in onze eigen woorden op te schrijven.

Mijn advies zou daarom zijn de inhoudelijke lijn van Fryslan te volgen (daar waar geen opmerkingen gemaakt zijn), maar dit in eigen woorden op te schrijven.

Commented Inhoudelijk correct, maar zie eerste opmerking. Geldt ook voor overige antwoorden.

Vraag 3

Erkent het college dat de NVWA in haar besluit spreekt van een structurele en zware overtreding van de zorgplicht? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Wij lezen in de brief van de NVWA aan Mekologisch beheer niet dat er sprake is van een structurele zware overtreding.

Commented [J] Dit lees ik er ook niet letterlijk in terug

Vraag 4

Acht het college het verenigbaar met goed bestuur dat de provinciale wolvenconsulent andere dierhouders adviseert over preventieve maatregelen tegen wolven, terwijl de NVWA heeft vastgesteld dat hijzelf deze maatregelen structureel onvoldoende toepast op zijn eigen dieren? Zo ja, hoe motiveert het college dit? Zo nee, welke stappen overweegt het college?

Antwoord 4

*De waarschuwing is gegeven aan het bedrijf Mekologisch Beheer, dit is inderdaad het bedrijf van een van onze Drentse wolvenconsulenten. Echter, de wolvenconsulent is verantwoordelijk voor de advisering van dierhouders over wolfwerende maatregelen die zijn opgenomen in de 'Faunaschade PreventieKit' (FPK) voor wolven. BIJ12 heeft de FPK opgesteld in lijn met het Wolvenplan 2025. In de FPK is opgenomen dat grotere landbouwhuisdieren beschermd kunnen worden door deze in natuurlijke kuddes te houden. De bescherming wordt dan geboden vanuit het natuurlijk kuddegedrag. Dit gedrag ontstaat in een kudde die bestaat uit dieren van verschillende leeftijden en geslachten waarbij er sprake is van hechte familiebanden. Aangezien de wolvenconsulent zich houdt aan de FPK, vinden wij het handelen van de wolvenconsulent in lijn met ons beleid. De overtreding die is geconstateerd is een overtreding van de zorgplicht vanuit het Besluit Houders van Dieren. Deze zorgplicht betreft een open norm die niet geconcretiseerd is in relatie tot bescherming van natuurgrazers tegen de wolf. *Op basis van deze waarschuwing gaat een nadere specificering plaatsvinden van deze norm, in de vorm van een 'Gids voor goede praktijken'. Dit zal gedeeld worden met de wolvenconsulent en wij verwachten dat hij dit in acht neemt.**

Commented [J] Klopt dit in ons geval ook?

Commented [J] We maken het hier concreter dan prov Fryslan doet en geven daarmee een haakje. Indien we niet 100% zeker weten dat dit zo gaat gebeuren zou ik dit niet opnemen, maar het antwoord strak houden.

Vraag 5

Deelt het college de opvatting dat een wolvenconsulent, aangesteld en betaald door de provincie Drenthe, een voorbeeldfunctie vervult richting dierhouders in de provincie? Zo ja, op welke wijze borgt het college concreet dat deze voorbeeldfunctie wordt nageleefd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Ja, wij delen de opvatting dat een wolvenconsulent een voorbeeldfunctie heeft. De wolvenconsulent dient zich te houden aan de FPK overeenkomend met het Wolvenplan 2025 met betrekking tot eigen gehouden dieren.

Vraag 6

Op welke wijze betreft het college het oordeel van de NVWA over deze overtreding van de zorgplicht in het provinciale wolvenbeleid, de subsidieregeling voor wolfwerende maatregelen en de inzet / begeleiding van de wolvenconsulent?

Antwoord 6

In paragraaf 2.1.6. van het Wolvenplan 2025 wordt ingegaan op de zorgplicht van natuurgrazers. Wij willen dat in IPO verband deze paragraaf tegen het licht wordt gehouden in

Commented [J] Dit moet 3.1.6 zijn

verband met het oordeel van de NVWA. Wij zullen dit in IPO verband bespreken met de andere provincies. In relatie tot de subsidieregeling voor wolfwerende maatregelen en de wolvenconsulent, zien wij geen reden het oordeel van de NVWA te betrekken.

Vraag 7

Onderschrijft het college dat het voortzetten van de huidige situatie (waarbij de wolvenconsulent een officiële waarschuwing heeft voor overtreding zorgplicht) risico's kan opleveren voor het maatschappelijk draagvlak en het vertrouwen van dierhouders in het Drentse wolvenbeleid? Zo ja, welke consequenties verbindt het college hieraan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Wij onderschrijven deze conclusie niet. Wij vertrouwen erop dat de wolvenconsulent de waarschuwing serieus neemt dit zal doen en verbinden geen verdere consequenties aan deze waarschuwing. Zie ook antwoord 4, 5 en 6.

Vraag 8

Heeft het college naar aanleiding van het NVWA-besluit van 23 januari 2026 overwogen om consequenties te verbinden aan de aanstelling, de inzet of de contractuele afspraken met deze wolvenconsulent? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke?

Antwoord 8

Wij gaan geen consequenties verbinden aan de waarschuwing die de wolvenconsulent heeft gekregen van de NVWA. Wij zien geen aanleiding om het functioneren van onze wolvenconsulent ter discussie te stellen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

Commented Dit is ook overgenomen van Fryslan, maar willen wij dit? Met de laatste zin van dit antwoord ben ik het eens, dit zijn twee verschillende zaken.

Commented Is het echt vanuit het Drentse bestuur een wens om de lijn uit het IPO wolvenplan ter discussie te stellen? En hoe verhoudt zich dat dan tot de eerder ingezette koers om de Handreiking/Leidraad af te wachten? Deze zinnen van Fryslan erin houden, leidt tot strijdigheid met die koers.

Memo	
Opsteller	[redacted] (tel: [redacted])
Thema	Bestuur, Public Affairs en Juridische Zaken
Datum	9 maart 2026
Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 RvO van de FvD-fractie over Overtreding zorgplicht en voorbeeldfunctie van de provinciale wolvenconsulent

Behandelaar	[redacted], Edward Sie en Marjolein Middel
Thema	Natuur en VTH
Datum vragen	4 maart 2026
Uiterste datum termijn/verzending beantwoording	8 april 2026
Uiterste GS-behandeldatum (Templafy-sjabloon GS-stuk Statenvragen)	dinsdag 31 maart 2026 (ivm pasen geen GS op 7 april)
Uiterste datum aanleveren voor advisering (Templafy-sjabloon GS-stuk Statenvragen)	20 maart 2026
Uiterste datum aanleveren uitstelbriefje (ingeval beantwoording binnen de termijn niet lukt. Deze brief aanleveren via postbusGS-stukken en portefeuillehouder van uitstel op de hoogste stellen)	20 maart 2026

Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten

Hoofdstuk 4, Rechten van leden

Artikel 41, Schriftelijke vragen

1. De schriftelijke vragen worden kort en duidelijk geformuleerd. De vragen kunnen van een toelichting worden voorzien.
2. De vragen worden bij de voorzitter van Provinciale Staten ingediend. Deze draagt er zorg voor dat de vragen zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige leden van Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten worden gebracht. Hierna worden de vragen op de website van Provinciale Staten gepubliceerd.
3. Schriftelijke beantwoording vindt zo spoedig mogelijk plaats, in ieder geval binnen 30 dagen, nadat de vragen zijn binnengekomen. Indien beantwoording niet binnen deze termijnen kan plaatsvinden, stelt de commissaris van de Koning of het verantwoordelijk lid van Gedeputeerde Staten de vragensteller

hiervan gemotiveerd in kennis, waarbij de termijn aangegeven wordt, waarbinnen beantwoording zal plaatsvinden. Dit bericht wordt behandeld als een antwoord.

4. De schriftelijke antwoorden worden door het verantwoordelijk lid van Gedeputeerde Staten aan de leden van Provinciale Staten toegezonden en op de Lijst van ingekomen stukken geplaatst.
5. De vragen en de antwoorden worden gelijktijdig met de stukken, als bedoeld in artikel 20, aan de leden van Provinciale Staten toegezonden.
6. De vragensteller kan na de schriftelijke beantwoording in de eerstvolgende Statenvergadering omtrent het door de commissaris van de Koning of door Gedeputeerde Staten gegeven antwoord een enkele verhelderende vraag stellen. Voor nadere bespreking verzoekt deze bij bespreking van de Lijst van ingekomen stukken om agendering in de eerstvolgende commissievergadering.

Agendapunt voor de vergadering van Gedeputeerde Staten van Drenthe

Voor beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde

Algemene gegevens		Themamanager
Opsteller	[redacted] J, tst. [redacted] J	Edward Sie
Thema	Natuur	
Datum	23 maart 2026	Paraaf en advies Bespreken:
Uiterste behandeldatum in GS: Toelichting:		
Verwijzing naar programma begroting		Akkoord portefeuillehouder
2: Landelijk gebied		Henk Emmens
Intern voorbereid met		Akkoord provinciesecretaris
1. [redacted] J (thema natuur)		Wim Brenkman
Archivering		Communicatie
Datum:	Registratienummer	Openbaar: Ja
14 april 2026	nr.5.1/2026000307	
	nr.	Persbericht: Nee
	nr.	

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde van de FvD-fractie over Overtreding zorgplicht en voorbeeldfunctie van de provinciale wolvenconsulent

Advies

In te stemmen met de brief aan de FvD-fractie, in afschrift aan de overige Statenleden.

Beslissing GS

Risico's

Niet van toepassing

Kanttekeningen vanuit de organisatie

Niet van toepassing

Aanvullende informatie voor GS

Niet van toepassing

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Memo POHO Wolf	
Gedeputeerde	Henk Emmens
Afschrift	
Datum	25 maart 2026
Poho datum	30 maart 2026
Opsteller	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="background-color: #ccc; padding: 2px;">J</div> Toestelnummer: <div style="background-color: #ccc; padding: 2px;">J</div> </div>
Afgestemd met	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="background-color: #ccc; padding: 2px;">J</div> <div style="background-color: #ccc; padding: 2px;">J</div>, <div style="background-color: #ccc; padding: 2px;">J</div> <div style="background-color: #ccc; padding: 2px;">J</div> </div>
Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen FvD Overtreding zorgplicht en voorbeeldfunctie van de provinciale wolvenconsulent
Doel memo	☒ Ter discussie ☐ Ter informatie
Bijlage	GS stuk Beantwoording schriftelijke vragen FvD Overtreding zorgplicht en voorbeeldfunctie wolvenconsulent
Naar GS	Ja

Advies/Vraag

In te stemmen met de brief aan de FvD-fractie, in afschrift aan de overige Statenleden.

Inleiding

De FvD-fractie heeft op 4 maart 2026 vragen ingediend naar aanleiding van de waarschuwing van de NVWA aan een Drentse wolvenconsulent.

Argumenten

Met de brief aan de FvD-fractie worden de statenvragen beantwoord.

Risico's

Niet van toepassing

Vervolgstappen (aanpak/uitvoering)

Niet van toepassing

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Van: provincie Drenthe
Verzonden: maandag 9 maart 2026 14:53
Aan: Informatie Beheer
Onderwerp: FW: Inboeken en doorgeleiding schriftelijke vragen (art.41 RvO) van Statenfractie FvD over Overtreding zorgplicht en de voorbeeldfunctie van de provinciale wolvenconsulent PS010426 B11 FvD schr.vr. 04-03-2026 Overtreding zorgplicht en vbfunct.
Bijlagen: wolvenconsulent.pdf

Met vriendelijke groet,

KCC

PROVINCIE DRENTHE	
No.:	2026 000 307
Ingek.:	09 MAART 2026
TEAM:	BPJ
TE BEH. DOOR:	
DWS:	G. AFD.:

provincie Drenthe

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: Statengriffie <statengriffie@drentsparlement.nl>
Verzonden: maandag 9 maart 2026 14:46
Aan: provincie Drenthe <post@drenthe.nl>
CC: <[redacted]@drenthe.nl>; <[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Inboeken en doorgeleiding schriftelijke vragen (art.41 RvO) van Statenfractie FvD over Overtreding zorgplicht en de voorbeeldfunctie van de provinciale wolvenconsulent

Goedemiddag,

Bijgevoegde schriftelijke vragen ex artikel 41 van de Statenfractie Forum voor Democratie over Overtreding zorgplicht en de voorbeeldfunctie van de provinciale wolvenconsulent zijn op 4 maart 2026 bij de Statengriffie binnengekomen.

Willen jullie de schriftelijke vragen inboeken en verder doorgeleiden volgens de procedure.
Wij ontvangen graag een kopie van het ingeboekte exemplaar.

Met vriendelijke groet,

[redacted] | Statengriffie
PROVINCIE DRENTHE | Postbus 122, 9400 AC Assen
T (06) [redacted] E [redacted]g@drentsparlement.nl
(werkdagen dinsdag t/m donderdag)

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

N Art. 5.1 lid 2 sub i

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen

Bijlage 1: artikel 1.6. Besluit houders van dieren:

Artikel 1.6. Houden van dieren:

- 1 De bewegingsvrijheid van een dier wordt niet op zodanige wijze beperkt dat het dier daardoor onnodig lijden of letsel wordt toegebracht.
- 2 Een dier wordt voldoende ruimte gelaten voor zijn fysiologische en ethologische behoeften.
- 3 Een dier wordt, indien het niet in een gebouw wordt gehouden, bescherming geboden tegen slechte weersomstandigheden, gezondheidsrisico's en zo nodig roofdieren.**
- 4 De houder van een dier dat in een gebouw of kooi wordt gehouden, draagt er zorg voor dat het dier daaruit niet kan ontsnappen.

Overige beschermingsmaatregelen / Informatie op website BIJ12:

Door de inspecteurs is geconstateerd dat de dieren niet door middel van wolfwerende rasters worden beschermd. In gesprekken met u is navraag gedaan over de volgens u door u geboden bescherming. U geeft daarbij aan dat er is gekozen voor exmoorpony's in kuddeverband en dat deze kuddesamenstelling etc. bescherming biedt tegen roofdieren zoals de wolf. U verwijst hierbij naar de website¹ van BIJ12 waarop ook de samenstelling van de kudde van runderen of paarden als mogelijke beschermingsmaatregel wordt genoemd. Op de website² van BIJ12 staat o.a. een publicatie/rapport en factsheet over wolvenaantallen op runderen en paarden, daar staat onder andere vermeld:

"Preventieve maatregelen

Wolvenaantallen op landbouwhuisdieren kunnen worden voorkomen door preventieve maatregelen, zoals wolfwerende rasters, 's nachts ophokken en kuddebeschermingshonden. Specifiek voor runderen en paarden kan ook de samenstelling van de kudde bescherming bieden. Het combineren van verschillende leeftijdsklassen, een gelijke geslachtsverhouding en het bij elkaar houden van zowel runderen als paarden kan de weerbaarheid tegen wolvenaantallen verhogen. Ook wordt geadviseerd om nageboorten uit de wei te verwijderen, om te voorkomen dat wolven wennen aan het eten van runderen. De uitkomsten van het onderzoek zijn verwerkt in de Faunaschade Preventiekit Wolven³."

In deze "Faunaschade Preventiekit Wolven" staat onder andere het volgende genoemd:

"5. Maatregelen voor paarden en runderen

De bovengenoemde preventieve maatregelen zoals rasters, 's nachts ophokken en kuddebeschermingshonden zijn ook efficiënt om paarden en runderen te beschermen. Aanvullend is ook de samenstelling van de kudde en het verwijderen van nageboorten belangrijk.

5.1 Samenstelling van de kudde

De samenstelling van een kudde paarden of runderen kan bescherming bieden. Het combineren van verschillende leeftijdsklassen, een gelijke geslachtsverhouding en het bij elkaar houden van zowel runderen als paarden kan de weerbaarheid van de kudde tegen wolven verhogen. Dit draagt bij aan de wolfwerendheid van de situatie."

Het onderdeel over bescherming door de kudde dieren zelf is zéér beknopt beschreven op de site van BIJ12. Waar er voor de rasters zeer uitgebreide adviezen en afmetingen bestaan, ontbreekt dit kader voor wat betreft de kuddesamenstelling. Echter, dit betekent niet dat met enkel het plaatsen van paarden of runderen in een kudde kan worden voldaan aan de bescherming tegen roofdieren. De samenstelling van de kudde (aantal, geslacht, ras, leeftijd, etc.) is hierbij van belang. Ook kan worden overwogen aanvullende maatregelen te nemen om de dieren te beschermen tegen roofdieren.

BIJ12 verwijst bij het onderdeel over paarden en runderen naar de literatuurstudie⁴ "wolvenpredatie op rund en paard". Deze studie benadrukt onder anderen het belang van een natuurlijk kuddeverband voor het vermogen tot zelfverdediging. Hierbij wordt expliciet genoemd dat het **kunstmatig samenstellen** van groepen runderen of paarden door de beheerder **niet gelijk staat aan een natuurlijk kuddeverband**. Tijdens de inspectie is aangegeven dat de paarden bij introductie in de Drents-Friese Wold nog geen sociale groep of kudde vormde, maar een samenvoeging was van exmoorpony's afkomstig uit meerdere gebieden. Ook vermeldt BIJ12 het volgende: "Pony's lopen meer risico op een wolvenaantval dan paarden; hoe kleiner het paard, hoe groter het risico." Hoewel exmoorpony's een robuust ras zijn dat zichzelf goed kan onderhouden, levert de grootte van deze dieren een groter risico op predatie door wolven op.

¹ <https://www.bij12.nl/onderwerp/faunaschade/schade-voorkomen/wolven/#5-maatregelen-voor-paarden-en-runderen>

² <https://www.bij12.nl/actueel/bij12-publiceert-rapport-en-factsheet-over-wolvenaantallen-op-runderen-en-paarden/>

³ <https://www.bij12.nl/onderwerp/faunaschade/schade-voorkomen/wolven/>

⁴ <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/08/Literatuurstudie-Wolvenpredatie-op-rund-en-paard.pdf>

Mocht er een hercontrole plaatsvinden op de bevindingen genoemd in deze brief kan in veel gevallen retributie in rekening worden gebracht. Voor meer informatie hierover en de tarieven kunt u kijken op onze website www.nvwa.nl.

Hoogachtend,

Namens de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit,

drs. J.J. Cats MEM
afdelingshoofd Dier

Bijlage: 1 (artikel 1.6 Besluit houders van dieren).

Overigens is het voorgaande geen uitputtende analyse van de maatregelen die u had kunnen nemen om uw exmoorpony's in het natuurgebied het Drents-Friese Wold beter te beschermen tegen wolvenaantallen.

Gesprek 19 januari 2026:

Tijdens het gesprek op maandag 19 januari 2026 is door de inspecteurs aangegeven dat er sprake is van overtreding van artikel 1.6 lid 3 van het besluit houders van dieren. De NVWA is van mening dat u onvoldoende inspanning heeft gedaan om uw exmoorpony's in de natuurgebieden in en rondom het Drents-Friese Wold te beschermen tegen roofdieren zoals de wolf. Dit mede omdat er uit onderzoek is gebleken dat er na de introductie van de exmoorpony's in het gebied Aekingerzand veel van de geboren veulens zijn verdwenen, al dan niet door bevestigde wolvenaantallen.

Hiervoor is een officiële waarschuwing aangezegd aan [REDACTED] / Witte Raaf Bomen, in verband met overtreding van artikel 1.6 lid 3 van het Besluit houders van dieren. Mocht u bij een volgende (her)inspectie hieraan nog niet voldoen, dan kan dit op grond van de wetgeving en het NVWA interventiebeleid leiden tot een bestuurlijke sanctie en/of een strafrechtelijk traject. Dit op grond van de Nederlandse wetgeving waarvan de handhaving verder is uitgewerkt in het NVWA interventiebeleid. Dit is terug te vinden op onze website www.nvwa.nl.

Herstelmaatregel:

Met u is afgesproken dat u voor maandag 1 juni 2026 de volgende herstelmaatregelen heeft genomen om de overtreding te beëindigen en de situatie te herstellen:

- U dient een voldoende onderbouwde evaluatie & verbeterplan in bij de bij u bekende inspecteurs van de NVWA. In dit verbeterplan neemt u tenminste het volgende op:
 - De introductie van de exmoorpony's in de natuurgebieden en uw ervaringen tot nu toe.
 - Wat u beter had kunnen doen tot nu toe.
 - Wat er volgens u verbeterd kan worden om de exmoorpony's en de bijbehorende veulens voortaan beter te beschermen tegen roofdieren zoals de wolf.
 - U gaat in het verbeterplan in op de sterfte en verliespercentages binnen de natuurgebieden, met speciale aandacht voor wanneer en hoe u extra maatregelen gaat nemen om sterfte/verlies te voorkomen.
 - Wij verwachten dat u een vergelijking maakt tussen de "Gids voor goede praktijken" en de huidige situatie in de gebieden waar de exmoorpony's lopen.
 - De verbetervoorstellen zult u zo spoedig mogelijk moeten realiseren.
- De NVWA houdt met deze hersteltermijn rekening met het feit dat er momenteel gesprekken tussen meerdere stakeholders, natuurbegrazers en het ministerie van LNV zijn over een zogenoemde "Gids voor goede praktijken voor natuurbegrazing en bescherming tegen roofdieren zoals de wolf". Tijdens het gesprek op 19 januari 2026 is door de aanwezige vertegenwoordigers van Staatsbosbeheer ook benoemd dat zij er vanuit gaan dat deze gids in de komende maanden beschikbaar komt (naar verwachting mei 2026).

Indien bovenstaande maatregel en/of termijn tot problemen leiden dan licht u de bij u bekende inspecteurs tijdig in. Na ontvangst van het bovengenoemde evaluatie & verbeterplan zal de NVWA dit beoordelen.

Wat in deze brief beschreven is, heeft betrekking op één of meerdere conditionaliteiten in het kader van het Gemeenschappelijk landbouwbeleid. Dit wordt gemeld aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Dat kan leiden tot een verlaging van het bedrag aan inkomenssteun dat u heeft aangevraagd. Als dit aan de orde is, dan ontvangt u hierover nader bericht van RVO.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Tabel 1: een overzicht van de bij BIJ12 bekende aanvallen:

Volgnr	Datum	Dieren aangevallen	Aanval door wolf	Locatie
1	16-4-2023	1 pony dood	Ja	Wapserveen
2	27-5-2023	1 pony dood	Ja	Wapserveen
3	6-6-2023	2 schotse hooglander kalveren dood, 1 vermist	Vermoedelijk	Uffelte
4 (staat ook in tabel 2)	21-5-2024	1 pony dood, 1 vermist	Ja	Wateren

In het kader van de uitgevoerde inspectie is het logboek over het Aekingerzand (onderdeel van het Drents-Friese Wold) opgevraagd. Hieruit blijkt dat er in 2024 drie levende veulens zijn geboren die alle drie zijn verdwenen. Van één veulen is het restant gevonden dat is bemonsterd door BIJ12 (zie hierboven de gemelde aanval van 21 mei 2024). In 2025 zijn volgens het logboek acht veulens geboren, waarvan er vijf zijn 'verdwenen'. In de meeste gevallen is er één veulen per keer 'verdwenen' en in sommige gevallen twee tegelijk.

Tabel 2: informatie uit logboeken van Mekelologisch beheer / Witte Raaf Bomen:

Volgnr	Datum	Dieren aangevallen	Opmerking
4 (staat ook in tabel 1)	21-05-24	Veulens	"Hoop rumoer vannacht, veulens zijn weg. Gezocht en restanten van 1 veulen gevonden. Is bemonsterd door BIJ12" Deze is ook bevestigd als wolven aanval (zie tabel 1).
5	29-5-24	Veulen	"Veulen verdwenen"
Van 24-7-24 tot 30-12-24 staan er alleen maar tellingen in logboek, geen opmerkingen meer.			
6	23-3-25	Veulen	"Nieuwe veulen is er niet meer"
7	2-4-25	Veulen	"Jongste veulen verdwenen"
8	4-4-25	Veulen	"Veulen van 26-3 verdwenen"
9	25-4-25	Veulen	"Nieuwe veulen is weg. Er zijn nu nog 2 veulens, 1 geboren 6-2-25 en 1 geboren 12-4-25"
10	14-5-25	Veulen	"Aanval geweest door wolven. Veulen BP2 is weg."
Van 3-6-25 tot 22-7-25 staan er alleen maar tellingen in logboek, geen opmerkingen meer.			

Regelgeving:

Regelgeving over de bescherming van gehouden dieren tegen de wolf betreft een zogenaamde open norm. Artikel 1.6 lid 3 van het besluit houders van dieren zegt het volgende: **Een dier wordt, indien het niet in een gebouw wordt gehouden, bescherming geboden tegen slechte omstandigheden, gezondheidsrisico's en zo nodig roofdieren.**

De bovenstaande open norm wordt waarschijnlijk in een toekomstige beleidsregel opgenomen. In deze beleidsregel zal opgenomen worden dat er geschikte beschermingsmaatregelen genomen moeten worden, die veelal zullen aansluiten op de adviezen van BIJ12.

> Retouradres Postbus 43006 3540 AA Utrecht

[redacted] / Witte raaf bomen
T.a.v. dhr. [redacted] en mevr. [redacted] - [redacted]
[redacted]
[redacted]

Directie Handhaven

Divisie Inspectie
Postbus 43006
3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl

T 0900-0388
info@nvwa.nl

Onze referentie
193981/178377/21971
Bijlagen
1

Datum 28 januari 2026

WAARSCHUWING

Geachte heer [redacted] mevrouw [redacted] - [redacted]

Op 3 juni 2025 is op uw bedrijf/ bij u een inspectie uitgevoerd door twee inspecteurs werkzaam bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. De aanleiding van deze inspectie was een handhavingsverzoek welke bij de NVWA is ingediend. In dit handhavingsverzoek staat o.a. vermeld dat u uw dieren niet zou beschermen tegen roofdieren zoals de wolf, en concreet is aan de NVWA verzocht om daar op te gaan handhaven. De begrazing in natuurgebieden met Exmoorpony's vallen onder activiteiten van het bedrijf [redacted] echter uit onderzoek van de NVWA is gebleken dat de paardachtigen, runderen en schapen/geiten op [redacted] op naam van het bedrijf 'Witte Raaf Bomen' staan.

Tijdens de inspectie is gebleken dat door u niet werd voldaan aan onderstaande wettelijke voorschrift. Via deze brief bevestig ik aan u de door de inspecteurs gedane bevindingen.

Locatie:

Naam : [redacted] / Witte Raaf Bomen
Adres : [redacted]
Postcode + Plaats : [redacted]

Bevindingen:

Op 3 juni 2025, is vastgesteld dat u niet al uw dieren, die niet in een gebouw worden gehouden, heeft beschermd tegen roofdieren (zoals de wolf) middels gangbare wolfwerende maatregelen. In uw geval liepen de exmoorpony's tijdens de uitgevoerde inspectie in ten minste drie verschillende natuurgebieden rondom het Drents-Friese Wold, te weten: Compagnonsveld, Aekingerzand en Dellebuursterheide. Deze drie natuurgebieden zijn gezamenlijk bezocht. In alle drie natuurgebieden was er géén sprake van gangbare wolfwerende maatregelen.

Onderzoek geregistreerde wolvenaantallen en verdwenen veulens:

Uit opgevraagde informatie bij BIJ12 blijkt dat [redacted] en "Witte Raaf bomen" vier schademeldingen hebben gedaan in 2023 en 2024 (zie tabel 1). Alle wolvenaantallen vonden plaats in natuurgebieden in of nabij het Drents-Friese Wold.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen